

Klimatredovisning för 2021

Uppdaterad inför Kommunfullmäktige 2022-09-05

Inledning

Redovisningen innehåller en avstämning mot målen i kommunens klimat- och energiplan. Först följer en redovisning av läget för Osby kommun och de kommunala bolagen därefter redovisas det geografiska området. Förutom uppgifter för kommunkoncernens egen energianvändning har uppgifter hämtats från SCB:s energistatistik och den nationella emissionsdatabasen.

Klimatmål

Nedanstående klimatmål antogs av kommunfullmäktige 2021-11-29

Mål	Läge inför beslutet	Osby 2030
Koldioxid (geografiskt) (basår 1990)	-47%	-80%
Elproduktion solceller, andel (geografiskt)	1,4%	5%
Fossilbränslefri värme (kommunen) 1)	92,5%	100%
Fossilbränslefria transporter (kommunen) 2)	43,9%	100%
Energianvändning kommunala byggnader	195 kWh/m ²	95 kWh/m ²
Energianvändning Osbybostäder 3)		-30%

1) Målar 2021

2) Målar 2023

3) Basår 2007

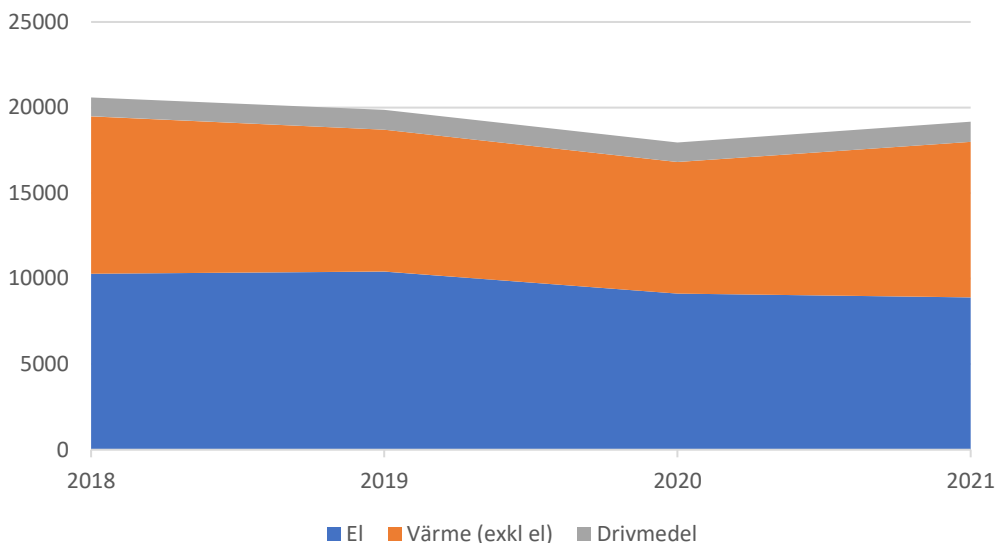
Målet om en fossilfri elanvändning är tidigare uppnått och ska bibehållas framöver.

Effektivisering

Mellan 2018 och 2021 minskade energianvändningen för kommunorganisationen med ca 7 %, huvudsakligen beroende på minskad elanvändning. Drivmedelsanvändningen mätt som kWh ligger trots elektrifiering på en stabil nivå.

Energianvändning MWh/år

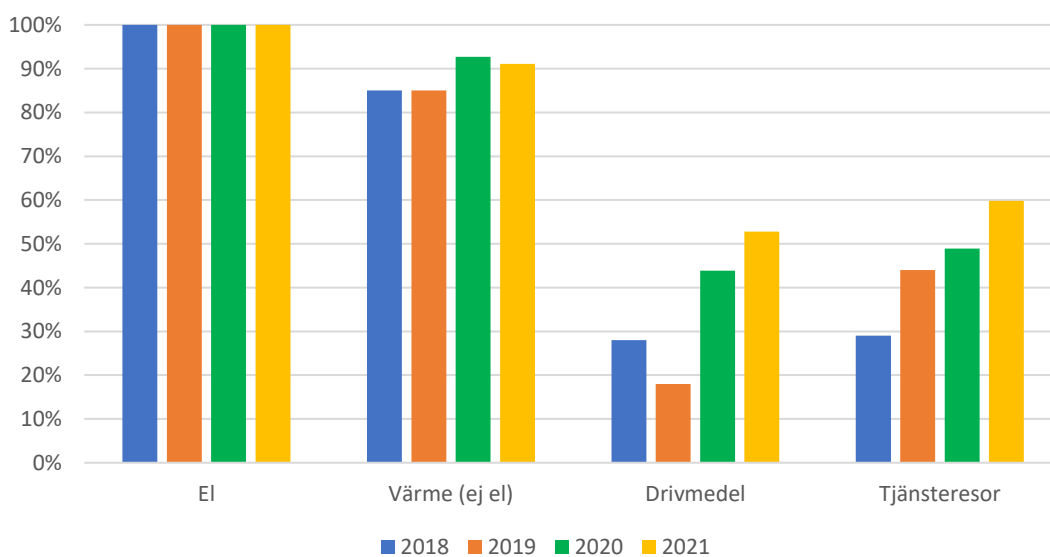

Effektiviseringen av gatu- och parkbelysningen är färdigställd och har inneburit en besparing på ca 43 %. År 2020 var varmt vilket förklarar den relativt låga energiåtgången för uppvärmning.

Andel fossilbränslefritt

Här redovisas hur långt Osby kommun kommit i omställningen till fossilfri uppvärmning, elanvändning och transporter under åren 2018 – 2021.

Osby kommun - andel fossilbränslefritt %

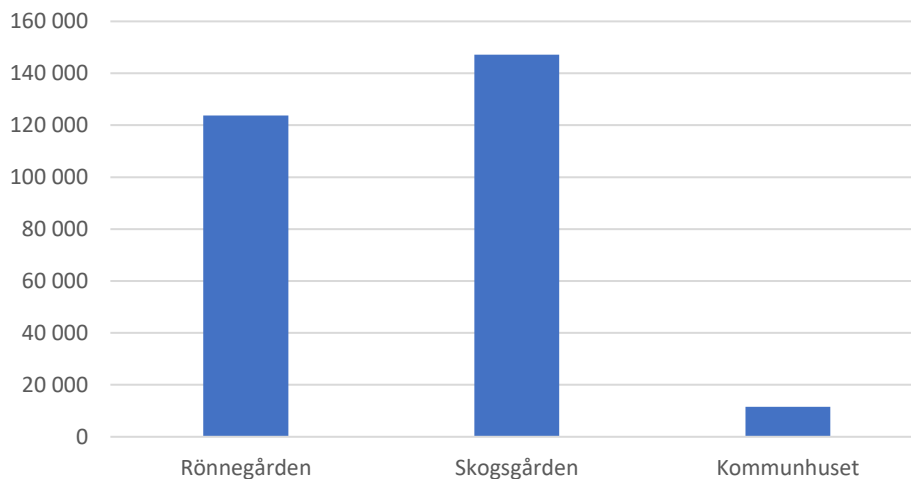
	2018	2019	2020	2021	Mål
El	100%	100%	100%	100%	100%
Värme (ej elvärme)	85%	85%	93%	91,1%	100%
Drivmedel	28%	18%	44%	53%	100%
Tjänsteresor	29%	44%	49%	60%	

Under 2021 skedde förbättringar båda avseende ökad andel fossilfria drivmedel och en minskad andel fossila personkm i tjänsteresorna. Avvecklingen av oljan i Lönsboda är försenad (färdigställs 2022) och andelen olja var något högre än tidigare i fjärrvärmerna pga numera lösta driftstekniska problem.

Solelproduktion

Under 2021 producerades 282 MWh el med solcellsanläggningar, en del användes i den egna verksamheten och överskottet såldes till E.ON. Elproduktionen uppgick till 3,2 % av kommunens eget behov. Grafen visar produktionen under 2021 vid kommunens tre anläggningar. Kommunhuset är en liten pilotanläggning och har därför betydligt lägre produktion än de båda förskolorna.

Solelproduktion 2021 (kWh)

Transporter i kommunens verksamhet

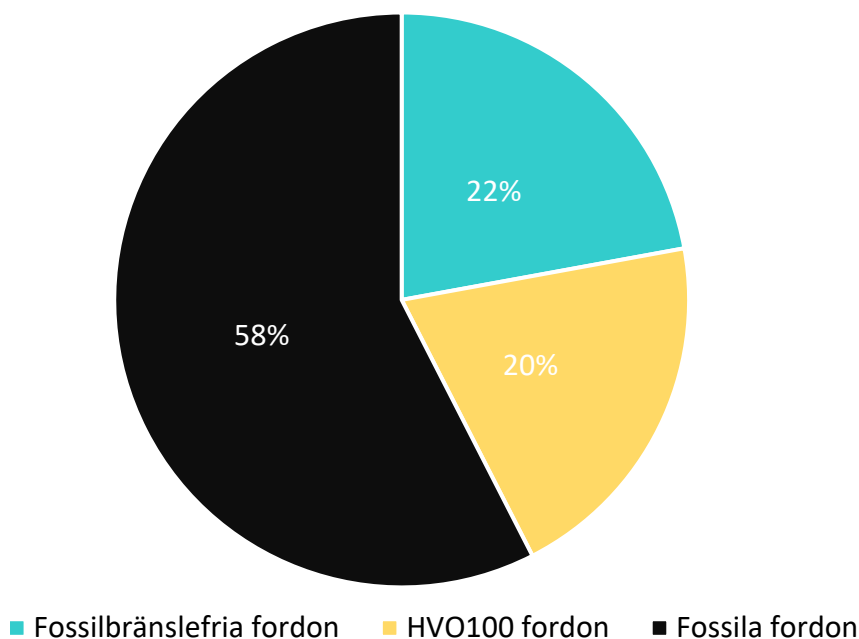
Fordonsflottan

Kommunen har drygt 110 lätta fordon (personbilar och lätta lastbilar) som på relativt kort sikt kan vara aktuella för eldrift. Dessutom finns ett antal tunga fordon och arbetsmaskiner.

25 elbilar fanns vid utgången av 2021 i fordonsflottan. Huvuddelen används av hälsa- och omsorgsförvaltningen. Driftavdelningens fordon tankas med HVO 100 på bulk via egna tankanläggningar i Osby och Lönsboda. Diagrammet på nästa sida visar att majoriteten av fordonen fortfarande drivs fossilt, huvudsakligen med diesel med varierande grad av inblandning av förnybart.

Fossilbränslefria personbilar och lätta lastbilar
- andel fordon som drivs med el, HVO i dieselfordon och fossilt

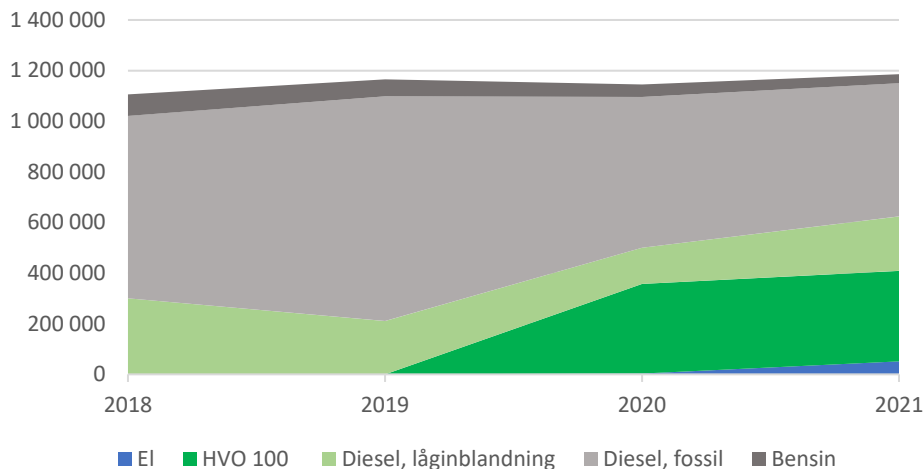

Drivmedel

Diagrammet nedan visar fördelningen mellan olika drivmedel sedan 2018. Andelen fossilbränslefritt har ökat till 53 % 2021. Reduktionsplikten gör att den förnybara andelen i diesel succesivt kommer att öka årligen framöver.

Drivmedel kWh

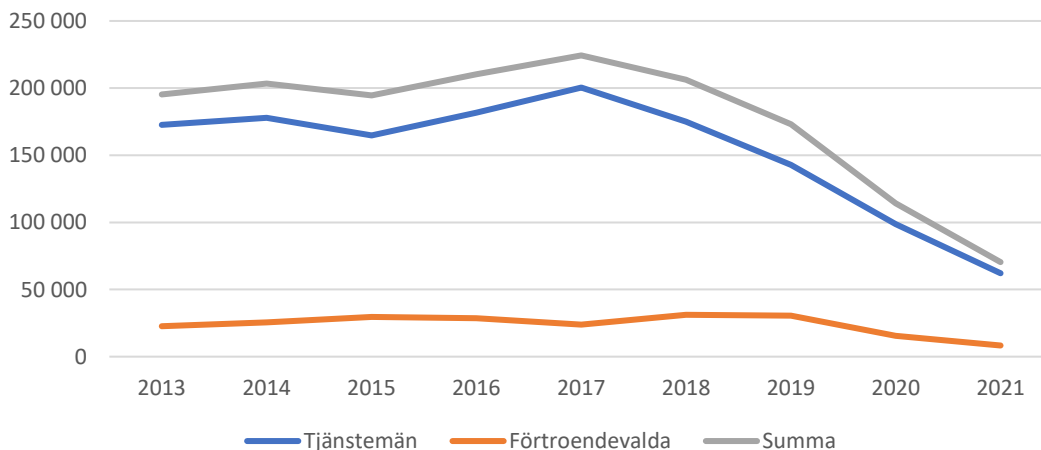
Privatbil i tjänsten, tåg, flyg och buss

Nedanstående tabell visar tjänsteresor (km) sedan 2019. Här ser man tydligt pandemins påverkan.

	2019	2020	2021	Förändring sedan 2019
Privatbil	173 205	114 210	62 100	-64%
Fjärrtåg	132 769	41 090	28 416	-79%
Flyg	170 780	2 208	4 656	-97%
Skånetrafiken	68 486	34 365	44 215	-35%
Summa km	545 240	191 873	139 387	-74%

Privatbil i tjänst

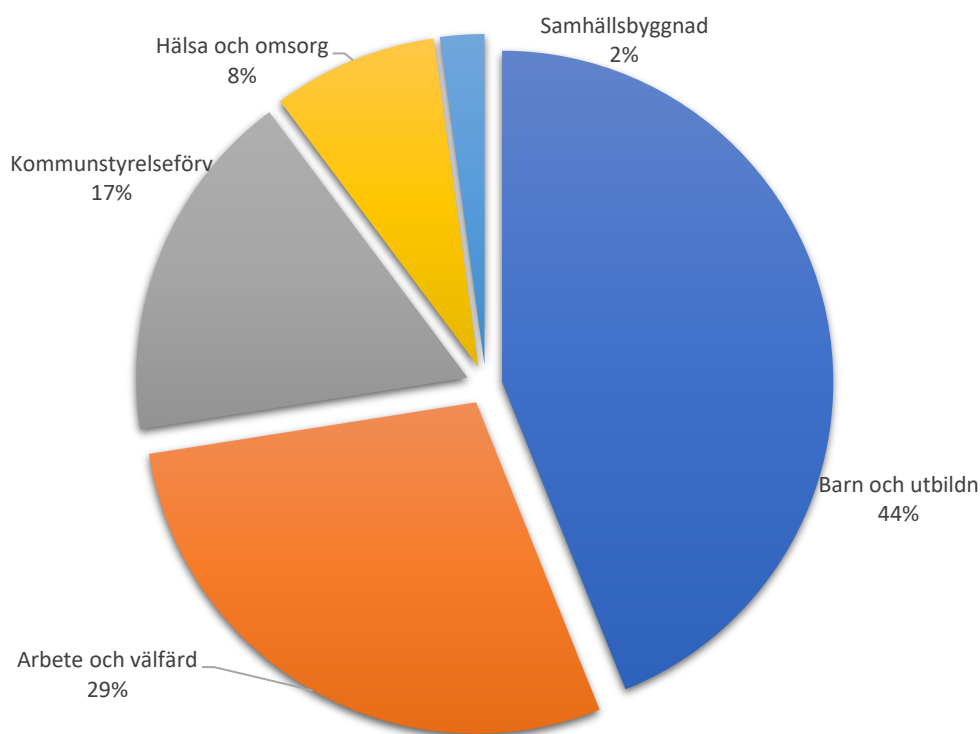
Privat bil i tjänst, km

Barn- och utbildningsförvaltningen har minskat antalet privatmil mest sedan 2019; med ca 6 900 mil eller 71 %.

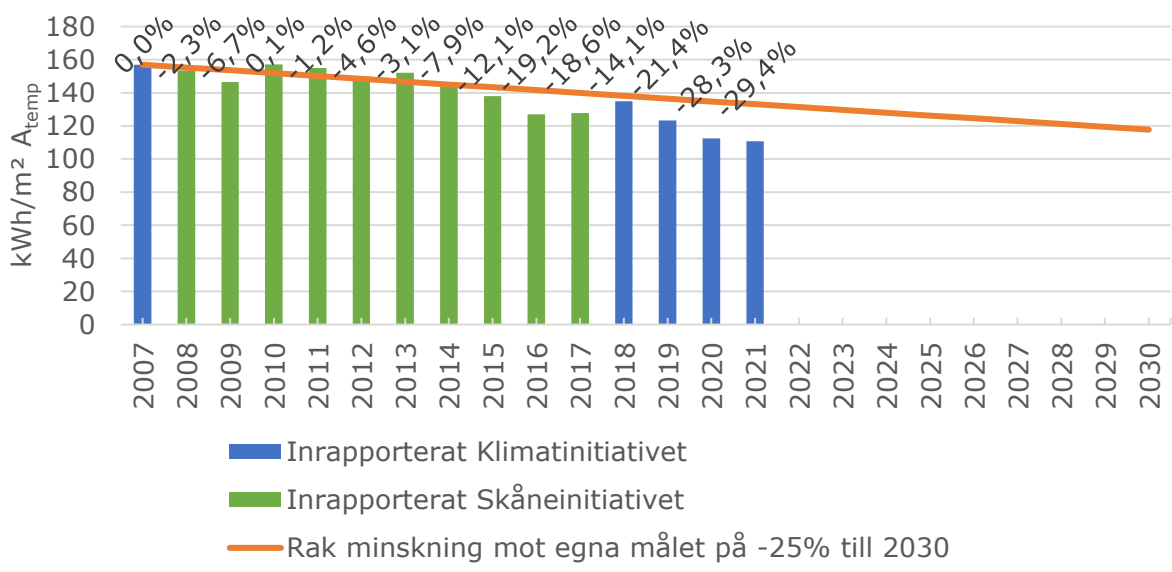
Fördelat per förvaltning, exklusive förtroendevalda, ser bilden ut så här under 2021:

HEL- OCH DELÄGDA BOLAG

Osbybostäder

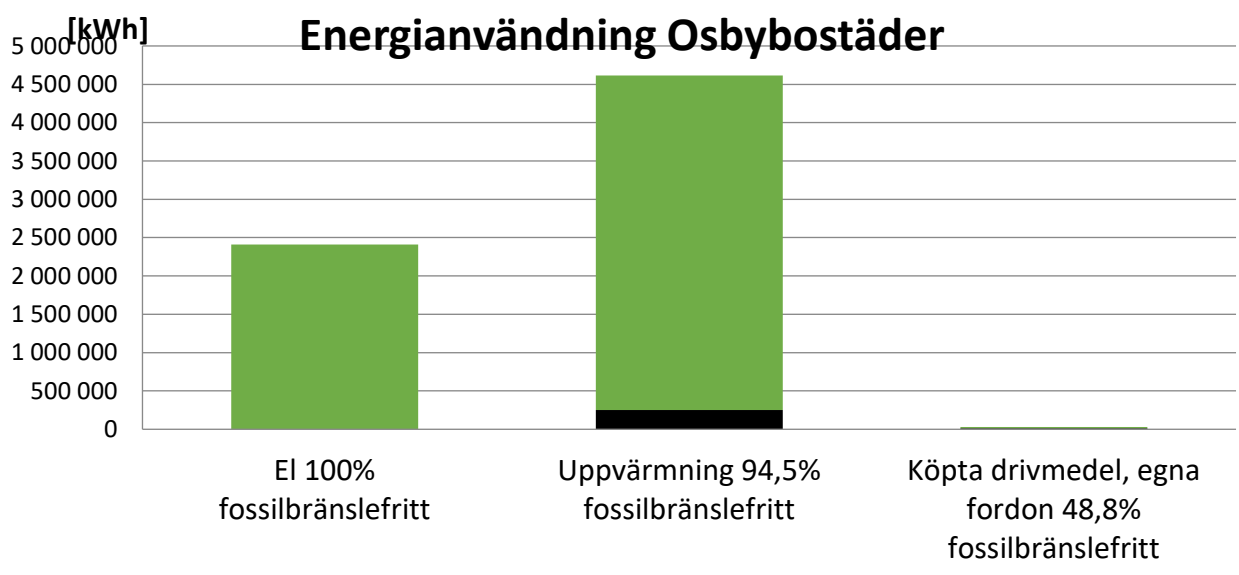
Osbybostäder deltar i allmännyttans klimatinitiativ. Initiativets mål är att de allmännyttiga bostadsföretagen ska vara fossilfria senast år 2030 och ha 30 procent lägre energianvändning räknat från år 2007. Uppföljningen som illustreras i diagrammet visar att målet är på god väg att nås inom kort.

Osbybostäders uppvärmning är till 94,5 % är fossilbränslefri. I nuläget finns olja kvar på Soldalen som hyrs av kommunen. Olja används som reserv/toppkraft. Innan byggnadens framtida användning klarlagts kommer ingen förändring av uppvärmningen att ske.

Osbybostäders bilar kommer att drivas helt med el fr o m 2022. De tyngre maskinerna drevs huvudsakligen med diesel och bensin under 2021. 60% av maskinparken är utbytt så att framförallt mindre maskiner för skötsel av utemiljö drivs med el. Bolaget har idag 21 eldrivna robotar som klipper nästan 50% av områdena.

HVO100 kan numera ersätta diesel sedan en publik mack etablerats i Osby och fler och fler eldrivna gräsklippare ersätter bensindrift.

Fjärrvärme i Osby AB

Fjärrvärmeleveranserna ligger relativt stabilt kring 45 GWh/år, något lägre under 2020 som var ett varmt år.

Nyckeltal för fjärrvärmens 2021:

Bränslemix i produktionen

97 % förnybart

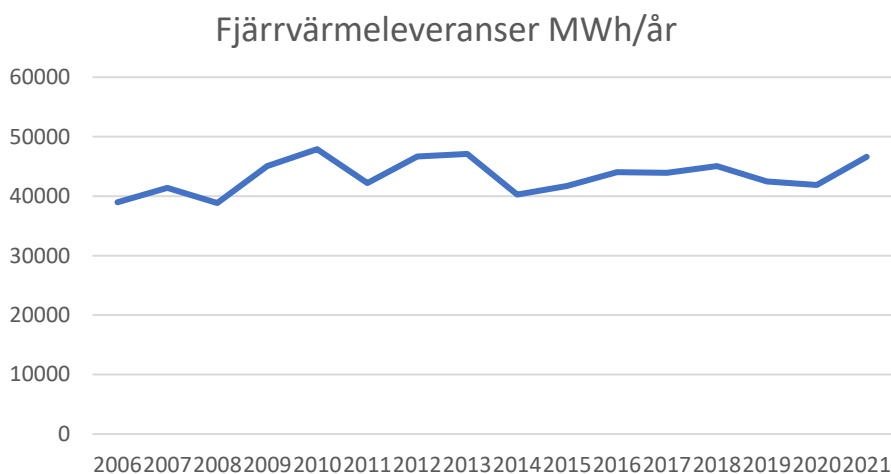
Emissionsfaktor

0,0122 kg CO₂ ekv/kWh:

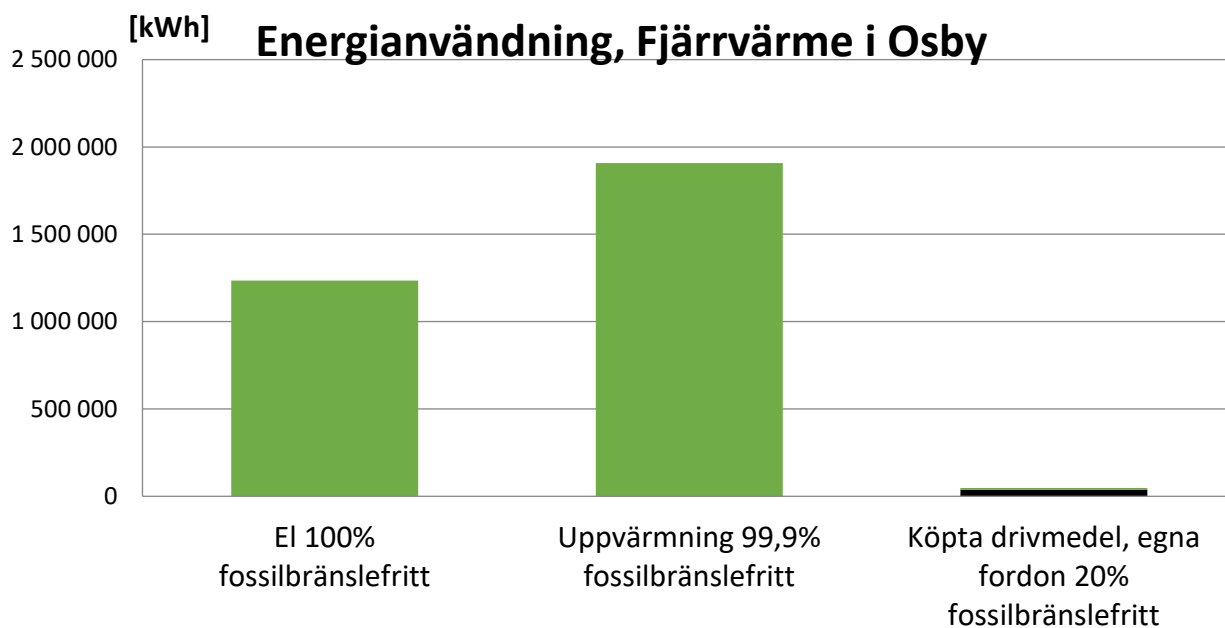
Andelen förnybart minskade mellan 2020 och 2021 pga av driftstekniska problem som numera är lösta.

Från och med 2021 används HVO som drivmedel i maskiner och fordon.

För att få en jämnare och effektivare förbränning med reducerad miljöbelastning kommer en ackumulatortank att byggas med byggstart hösten 2022.

Övrig energianvändning, exklusive flis och olja för värmeproduktion, fördelar sig på följande sätt:

Östra Göinge renhållningsaktiebolag (ÖGRAB)

Med verksamheten under 2021 har Osby utsetts till årets bästa avfallskommun. Nöjda kunder, små mängder restavfall och höga miljövärden bidrog till placeringen.

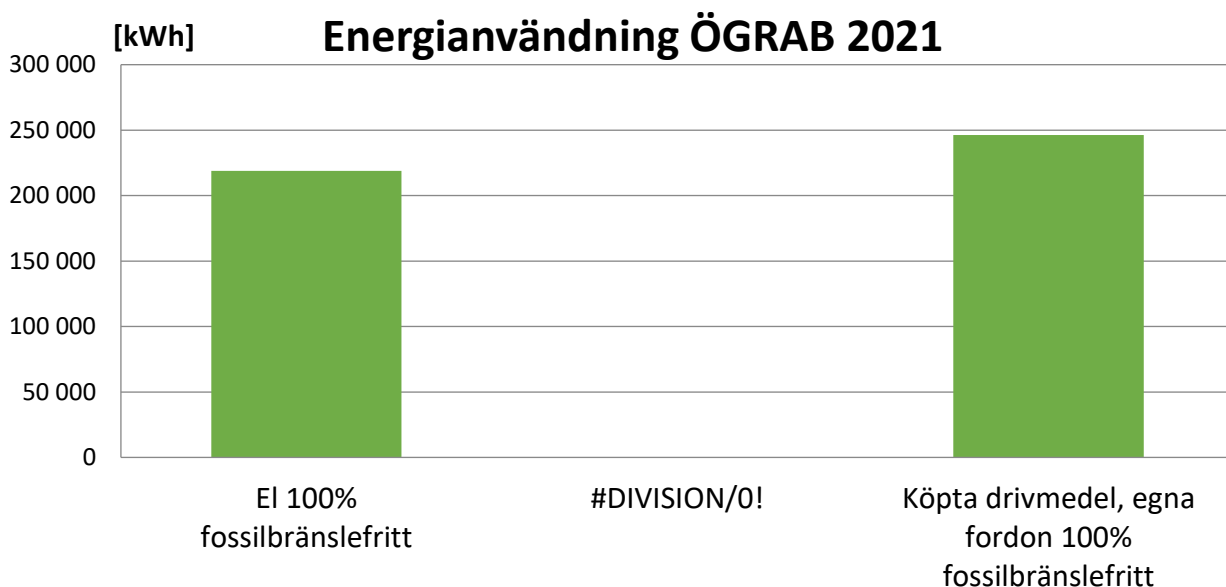
Verksamheten har höga värden både gällande miljö och återvinning. Förnybart drivmedel (HVO) används både för insamlingen av avfall och i den egna verksamheten.

Matavfallet som samlas in i Osby kommun behandlas biologiskt genom torrrotning och ger biogas som kan ersätta bensin och diesel samt biogödsel. Det brännbara avfallet levereras för närvarande till Hässleholm och används för energiåtervinning som ger fjärrvärme och el.

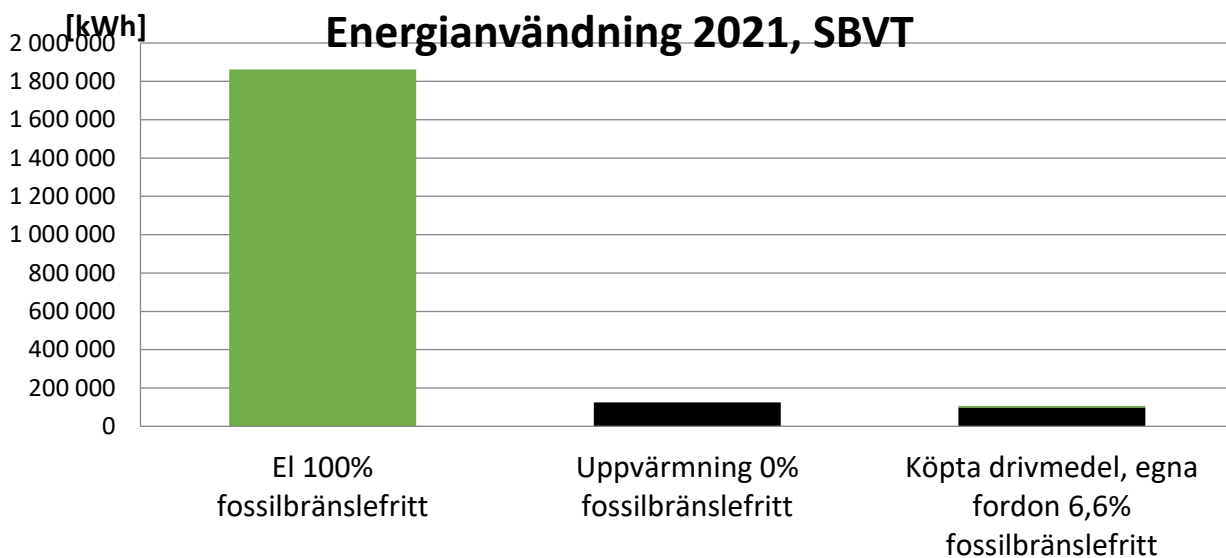
Osbyborna är bra på att sortera ut förpackningar och matavfall, vilket medför hög materialåtervinning och små mängder som hamnar i restavfallet. 78 kg restavfall per person ligger långt under riksgenomsnittet som är 157 kg per person 2021.

ÖGRAB införde tidigt fastighetsnära sortering och insamling. Alla villor har fastighetsnära insamling av förpackningar i fyrfackskärl vilket bidrar till bra sortering. Även flerbostadshusen har en väl utbyggd sortering som tillsammans med kommunikationsinsatser bidrar till det positiva resultatet och den höga kundnöjdheten.

Ännu bättre materialåtervinning kan bidra till att ytterligare minska klimatpåverkan genom att behovet av att utvinna och tillverka nytt material minskar. Ju bättre utsorteringen av plast blir från den brännbara fraktionen desto mindre blir klimatpåverkan från avfallshanteringen.

Skåne Blekinge vattentjänst (SBVT)

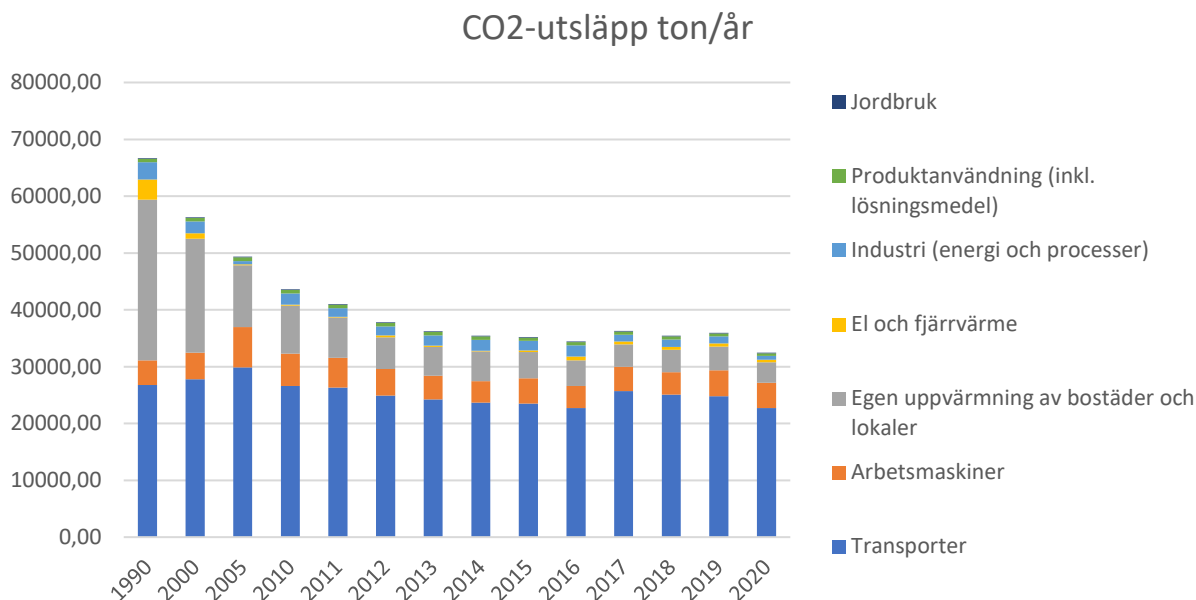
SBVT har tre fordon som enligt tillverkaren är godkända för HVO. Dessa kommer under andra kvartalet 2022 att övergå till HVO.

GEOGRAFISKA OMRÅDET

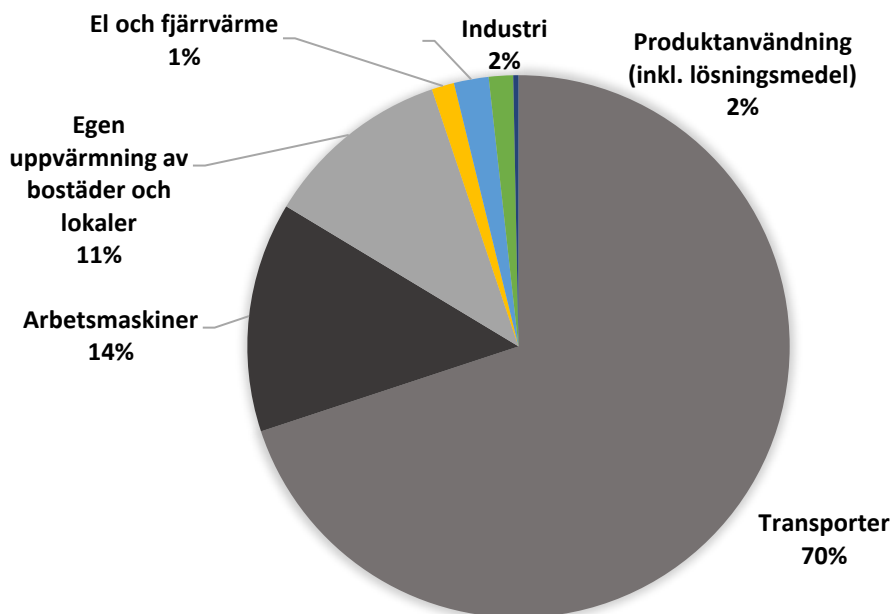
Koldioxidutsläpp

Koldioxidutsläppen i Osby har minskat med 51 % mellan 1990 och 2020, huvudsakligen inom sektorerna el och fjärrvärme, egen uppvärmning och industri.

Källa: [Nationella emissionsdatabasen \(smhi.se\)](https://smhi.se)

Fördelningen sektorsvis 2020 framgår tydligare här:

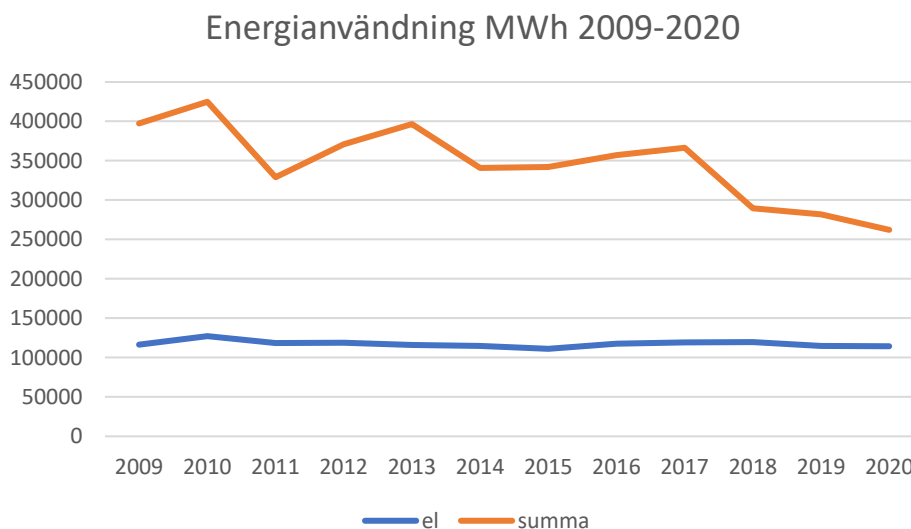
Källa: [Nationella emissionsdatabasen \(smhi.se\)](https://smhi.se)

Av diagrammet framgår att hela 84 % av koldioxidutsläppen kommer från transporter och arbetsmaskiner. 11 % kommer från uppvärmning av bostäder och lokaler.

Energianvändning

Energianvändningen i Skåne ska 2030 vara minst 20 procent lägre än år 2005. Enligt SCB:s statistik är målet för Osby redan uppnått. Diagrammet visar summan samt elanvändningen. Statistiken publiceras årligen i slutet av februari.

Källa SCB: s energibalanser: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/energi/energibalanser/kommunal-och-regional-energistatistik/>

Lokal produktion av förnybar energi

Den huvudsakliga potentialen för ny lokal elproduktion är utbyggnad av vindkraft och solproduktion.

Vattenkraft

I Osby finns idag ett vattenkraftverk, Genastorp, som producerar ca 25 GWh/år. Dessutom finns ett mindre kraftverk i Sibbarp.

Vindkraft

I Osby finns idag inget producerande vindkraftverk. En vindbruksplan antogs av kommunfullmäktige 2014-04-28. Planen är ett tillägg till översiktsplanen för Osby kommun.

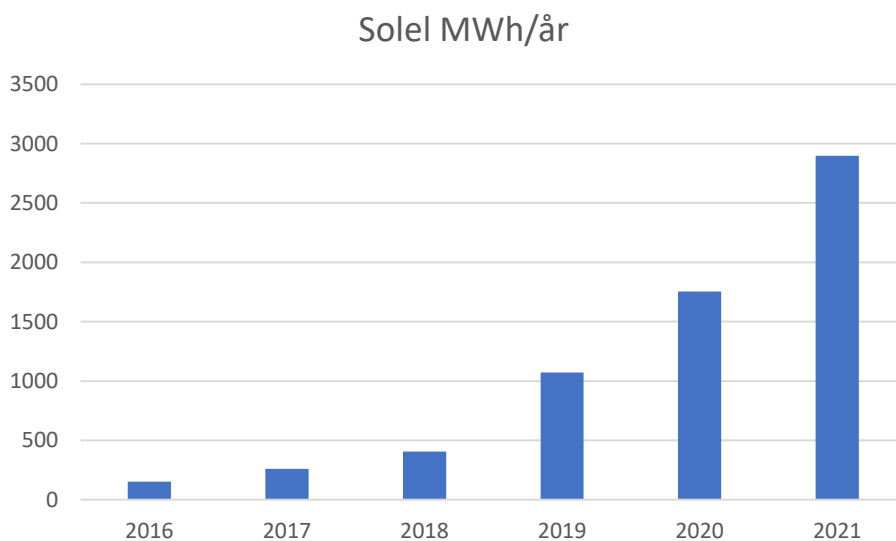
<https://www.osby.se/bygga-bo--miljo/stadsplanering/oversiktsplan/vindkraft.html>

Tre områden har pekats ut att ha goda förutsättningar för vindkraft, A-områden, se karta. Det ena söder om Sjöalt, det andra mellan Boarp och Torup och det tredje mellan Liasjön och Gråshultasjön.

Solkraft

2021 hade Osby 169 nätanslutna solcellsanläggningar med den sammanlagda installerade effekten 3,22 MW. Omräknat till energiproduktion med antagandet 900 kWh per installerad kW blir den sammanlagda solelproduktionen i Osby knappt 2,9 GWh/år. Elanvändningen i kommunen uppskattas årligen till ca 115 MWh. Andelen lokalt producerad solceller var 2,5 % 2021 (2020 ca 1,5 %), en ökning med 65 % jämfört med föregående år.

Källa: Energimyndigheten (publiceras årligen sista mars)

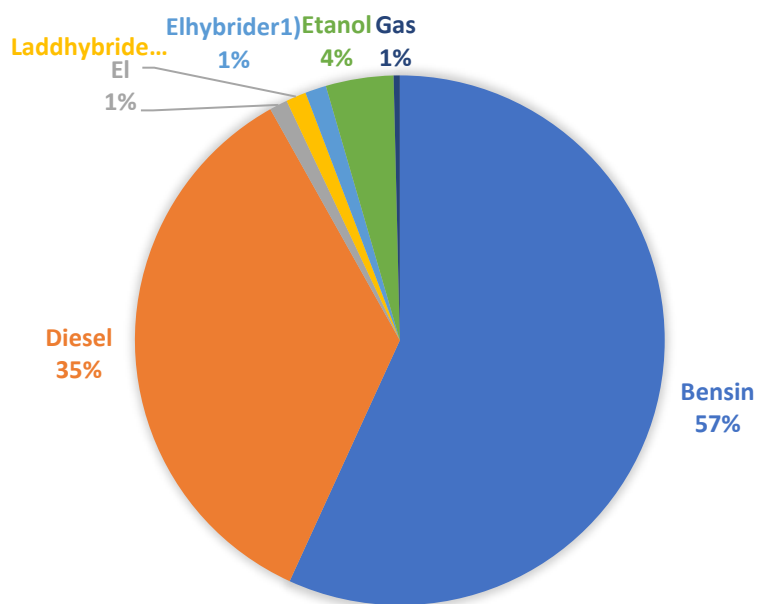
Transporter

Drivmedel

Inom Osby kommun finns ett antal bensinstationer med tillgång till diesel och bensin med inblandning av biodrivmedel. På vissa stationer finns även möjlighet att tanka etanol. Under slutet av 2021 etablerades en publik tankmöjlighet för HVO100 i Osby. Laddplats för elbilar finns vid Osby station.

Registrerade personbilar

Befintlig fordonspark 2021 i Osby enligt Trafikanalys. Fortfarande är över 90 % av fordonsparken (7 454 st) beroende av fossila drivmedel.

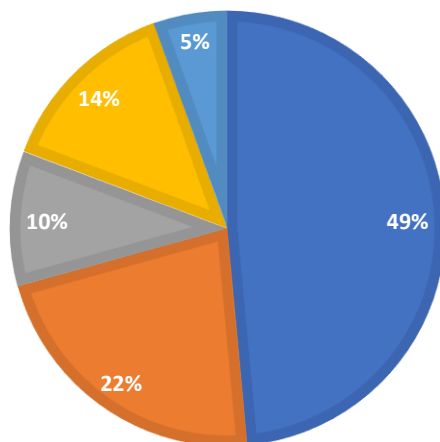

Källa [Fordon på väg \(trafa.se\)](https://trafa.se)

En förändring är nu på gång; andelen laddbara fordon som registrerades under 2021 var 24 %. Fördelningen framgår av diagrammet.

NYREGISTRERADE FORDON 2021

■ Bensin ■ Diesel ■ El ■ Laddhybrider ■ Elhybrider1)

Energi och klimatrådgivning

Den kommunala energi- och klimatrådgivningen drivs i samarbete med Hässleholms kommunen och finansieras med stöd från Energimyndigheten. Rådgivningen finns till för privatpersoner, företag och organisationer och hanterar frågor om energieffektivisering och förnybar energi.

Rådgivning till privatpersoner sker främst via telefon och e-post. De vanligaste frågorna under året handlade om solceller och uppvärmning. De höga elpriserna i slutet av året ökade incitamentet att energieffektivisera. Rådgivning till företag och organisationer sker via telefon och e-post, men även via platsbesök. Det finns sedan tidigare ett väl fungerande samarbete med miljöinspektörer, där energi- och klimatrådgivaren följer med inspektörer och ger energibesparingstips i samband med tillsyn. Tack vare detta samarbete kunde rådgivningen genomföras även under pandemin.

Under 2021 ordnades även ett antal webbföreläsningar inom solceller, elbilar och laddning, elcyklar, uppvärmning, ventilation och solvärme.

Under 2022 genomförs ett nationellt projekt kring laddning av elbilar. Det kommer därför läggas extra fokus på att ge råd inom ämnet.